

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดับสถานที่ด้วยผ้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างหลักสูตรโดยการนำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร และการฝึกอบรม ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความรู้ เรื่อง การประดับสถานที่ด้วยผ้า และการศึกษาความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรจากผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนวัดคูบัว ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี คณะกรรมการสถานศึกษา ภูมิปัญญาในชุมชน และนักเรียน นำมา พัฒนาเป็นหลักสูตรฉบับร่าง แนวการจัดการเรียนรู้และแผนการจัดฝึกอบรม ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน ความสอดคล้องของหลักสูตรฉบับร่างแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข และนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดคูบัว ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบวัดความรู้ แบบประเมินทักษะปฏิบัติ และแบบประเมินเจตคติต่อหลักสูตร ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือและดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (means) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่า t - test แบบ dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยที่ได้นำเสนอปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. ผลพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดับสถานที่ด้วยผ้า สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า

1.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดับสถานที่ ด้วยผ้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งประกอบด้วย เอกสารหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร และการฝึกอบรม ความรู้เกี่ยวกับการประดับ สถานที่ด้วยผ้า และความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดับสถานที่ ด้วยผ้า จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้ดังนี้

1) การศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี พบว่า หลักสูตรมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ และเทคโนโลยี มาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุขซึ่งหลักสูตรได้ระบุถึงคุณภาพของนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในด้านการดำรงชีวิต และด้านอาชีพ คือ การมุ่งให้นักเรียนมีความเข้าใจการทำงานและปรับปรุงการทำงานแต่ละขั้นตอน มีทักษะการจัดการ ทักษะการทำงานร่วมกัน ทำงานอย่างเป็นระบบและมีความคิดสร้างสรรค์ มีลักษณะนิสัยการทำงานที่ขยัน อดทน รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ มีมารยาท อีกทั้งต้องการให้นักเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพ รวมทั้งมีความรู้ความสามารถและคุณธรรมที่สัมพันธ์กับอาชีพ

2) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร และการฝึกอบรม พบว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นการพัฒนาหลักสูตรขึ้นจากสภาพปัญหาของท้องถิ่น และตรงตามความต้องการ ความเหมาะสมกับผู้เรียน นอกจากนั้นยังสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ส่งเสริมให้องค์กร ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามสภาพท้องถิ่น สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน เป็นแนวทางสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นการสร้างวิถีการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่เข้มแข็ง โดยผู้เรียนสามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการเทคโนโลยีต่างๆ และมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้ชีวิตของผู้เรียนตามสภาพชีวิตจริงของตนเอง ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำมาใช้ในการจัดการศึกษาและในการพัฒนาหลักสูตรส่วนใหญ่มีการพัฒนาหลักสูตรเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร และ 4) การประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร นอกจากนี้ยังค้นพบว่าหลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง มวลประสบการณ์ที่เกิดจากกระบวนการที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถ ความชำนาญ เจตคติในการปฏิบัติงาน เพื่อต้องการที่จะพัฒนาและหรือเปลี่ยนแปลงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3) การศึกษาความรู้เกี่ยวกับการประดับสถานที่ด้วยผ้า พบว่า การสร้างสรรค์รูปแบบของผ้าด้วยการผูก การมัด การม้วน การพับ การซ้อน การบิดเกลียว การจับจีบ และการจับดอก เพื่อให้การประดับตกแต่งสถานที่มีความสวยงามมากขึ้น ซึ่งการผูกผ้าและการจับจีบผ้ามักใช้เป็นส่วนประกอบในการตกแต่งสถานที่จัดงานในโอกาสต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นงานพระราชพิธี งานพิธี หรืองานแนะนำสินค้า หรือ การจัดงานทางธุรกิจ ฯลฯ ซึ่งรูปแบบของการผูกผ้าและจับจีบผ้าจะมีลักษณะอย่างไรขึ้นอยู่กับลักษณะของงาน วัตถุประสงค์ของการจัดงาน โครงสร้างของสถานที่ที่จะตกแต่ง

4) การศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดับสถานที่ด้วยผ้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดับสถานที่ด้วยผ้า ขึ้นเพราะ เป็นหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับภูมิปัญญาของชุมชนอำเภอบางปลาม้า ที่มีการรับจ้างประดับสถานที่ด้วยผ้า กับผู้ที่มีความต้องการตกแต่งสถานที่ให้มีความสวยงามด้วยผ้า เพื่อใช้สถานที่นั้นๆ จัดงานพิธีต่างๆ ซึ่งในการนี้เพื่อให้เด็กในชุมชนได้เรียนรู้และสืบทอดภูมิปัญญาของท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เป็นการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยรักการทำงาน ความรับผิดชอบและความอดทน สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ในอนาคต และเป็นการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และต้องการให้จัดกิจกรรมฝึกอบรมโดยใช้การสาธิตโดยวิทยากร การฝึกปฏิบัติจริง และการบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญ ส่วนวิธีการวัดผลประเมินผล ให้ใช้ทั้งการทดสอบความรู้และการปฏิบัติ นอกจากนั้นควรจัดให้ผู้เรียนเรียนรู้รอบด้าน เน้นทักษะชีวิต ส่งเสริมความรู้ความสามารถในการดำเนินชีวิต และเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีความรักและหวงแหนในอาชีพของคนในชุมชน ที่ได้เกิดขึ้นและสามารถอนุรักษ์ไว้ได้ในชุมชนของตนตลอดไป

1.2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง เรื่อง การประดับสถานที่ด้วยผ้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม แนวทางการจัดกิจกรรมฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ และการวัดผลและประเมินผล และแผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม จำนวน 3 แผน ได้แก่ 1) ความรู้เกี่ยวกับการประดับสถานที่ด้วยผ้าในงานพิธีต่างๆ 2) การจับจีบผ้า ตกแต่งโต๊ะ 3) การผูกผ้าประดับสถานที่ ส่วนการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่างมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และมีความสอดคล้องและเหมาะสม

1.3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดับสถานที่ด้วยผ้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียนโรงเรียนวัดคูบัว อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 15 คน ดำเนินการจัดกิจกรรมฝึกอบรม ตามแผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม 3 กิจกรรม ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมในการเรียน และการปฏิบัติงานของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจในการเรียน มีความกล้าแสดงออกในการแสดงความคิดเห็น สนใจซักถามครูและวิทยากรในเรื่องที่ตนเองยังไม่เข้าใจ และนักเรียนตั้งใจในการปฏิบัติการจัดจีบผ้า และผูกผ้าตามแบบที่วิทยากรสาธิต ทำให้นักเรียนสามารถจับจีบผ้าได้สวยงาม นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสามัคคี มีน้ำใจช่วยเหลือกัน และมีความอดทนในการทำงาน

2. ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม การระดับสถานที่ด้วยผ้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า

2.1 นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการระดับสถานที่ด้วยผ้า หลังฝึกอบรมตามหลักสูตรการระดับสถานที่ด้วยผ้า สูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 นักเรียนมีทักษะปฏิบัติการระดับสถานที่ด้วยผ้า อยู่ในระดับดีมาก

2.3 นักเรียนมีเจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรม การระดับสถานที่ด้วยผ้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก

การปรับปรุงหลักสูตร ได้ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ในภาคปฏิบัติการระดับสถานที่ด้วยผ้า โดยเพิ่มขั้นตอนการสรุปท้ายกิจกรรมของแผนการจัดกิจกรรมฝึกอบรม เพื่อทบทวนความรู้ของนักเรียนและสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติจนเกิดทักษะที่ดีขึ้น

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผลพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การระดับสถานที่ด้วยผ้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นการพัฒนาหลักสูตรขึ้นจากสภาพปัญหาของท้องถิ่น และตรงตามความต้องการ ความเหมาะสมกับผู้เรียน ความสอดคล้องกับภูมิปัญญาของชุมชน หลักสูตรมีกิจกรรมกระบวนการ และเนื้อหาสาระของเรื่องที่สอนเพื่อให้เด็กในชุมชนได้เรียนรู้และสืบทอดภูมิปัญญาของท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน มีการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งเสริมนิสัยรักการทำงาน ความรับผิดชอบและความอดทน สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ นอกจากนี้ยังจัดกิจกรรมฝึกอบรมโดยใช้การสาธิตโดยวิทยากร การฝึกปฏิบัติจริง และการบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญ และการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจในการเรียน มีความกล้าแสดงออกในการแสดงความคิดเห็น สนใจซักถามครูและวิทยากรในเรื่องที่ตนเองยังไม่เข้าใจ ตั้งใจในการปฏิบัติงานด้วยความสามัคคี มีน้ำใจช่วยเหลือกัน และมีความอดทนในการทำงาน จนมีผลงานออกมาสวยงาม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชูจิตต์ เหล่าเจริญสุข (2548, หน้า 56) หลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะ คือ 1) หลักสูตรควรมีความคล่องตัวสามารถปรับปรุงและยืดหยุ่นให้เหมาะกับภาพการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี 2) หลักสูตรควรเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ 3) หลักสูตรควรได้รับการจัดทำ หรือพัฒนาจากคณะบุคคลหลายฝ่าย เช่น ครู ผู้ปกครอง นักวิชาการ นักพัฒนาหลักสูตร และผู้บริหารได้มีส่วนร่วมและรับรู้ในการจัดทำหลักสูตร 4) หลักสูตรจะต้องจัดให้ตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษาแห่งชาติ 5) หลักสูตรควรมีกิจกรรมกระบวนการ และเนื้อหาสาระของเรื่องที่สอนบริบูรณ์ เพียงพอที่จะช่วยให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน 6) หลักสูตรควรบอกแนวทาง ด้านสื่อการสอน การใช้สื่อ การวัด และประเมินผลไว้อย่างชัดเจน 7) หลักสูตรควรมีลักษณะที่สนองความต้องการ

และความสนใจ ทั้งของนักเรียนและสังคม 8) หลักสูตรควรส่งเสริมความเจริญงอกงามในตัวผู้เรียนทุกด้าน รวมทั้งส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 9) หลักสูตรควรชี้แนะแนวทางการบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเจตคติ ได้ด้วยตนเอง จากสื่อต่างๆ ที่อยู่รอบตัว 10) หลักสูตรควรจัดทำมาจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านต่างๆ อย่างรอบคอบ เช่น ข้อมูลทางด้านปรัชญาการศึกษา จิตวิทยา สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น 11) เป็นหลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื้อหา และกิจกรรมต้องเหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน 12) เนื้อหาและประสบการณ์ต้องสอดคล้องกับสภาพการดำรงชีวิตของผู้เรียน ประสบการณ์ต้องเป็นสิ่งที่ใกล้ตัว และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สง่า แสงวงษ์ (2552, หน้า 139-143) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่มสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่มสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า สถานศึกษาควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น การจัดการศึกษาให้สนองนโยบายในการจัดการศึกษาของหน่วยงานทางราชการ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองจากประสบการณ์ตรงอันก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริง และสามารถนำเอาความรู้ ความสามารถที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้รวมทั้งเป็นผู้อนุรักษ์ และสืบสานการทอผ้าอันเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน และพัฒนาหลักสูตรจากการสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหลายๆ ฝ่าย ซึ่งทุกฝ่ายมีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่มขึ้นใช้ในโรงเรียน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน 2) ผลการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรีประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย คำอธิบาย รายวิชา โครงสร้าง เนื้อหาสาระ เวลาเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยเนื้อหาสาระของหลักสูตร โดยแบ่งเป็นภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ จำนวน 16 แผน ผู้เชี่ยวชาญประเมินหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทในสถานศึกษา 3) ผลการทดลองใช้หลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่มสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี โดยนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ภาคเรียนที่ 1 โรงเรียนวัดหนองกระทุ่ม จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการทดลองหลักสูตรตามแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ซึ่งสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น

2. ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม การระดับสถานที่ด้วยผ้า สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า

2.1 นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการระดับสถานที่ด้วยผ้า หลังฝึกอบรมตามหลักสูตรการระดับสถานที่ด้วยผ้า สูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมการฝึกอบรม ซึ่งมีการใช้วัสดุอุปกรณ์จริงทั้งหมด เน้นทักษะการปฏิบัติ เน้นกิจกรรมกลุ่มที่มีการทำงานร่วมกัน การนำเสนอ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองมีผลงานปรากฏเห็นเด่นชัดนักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกิดทักษะกระบวนการทำงาน รู้จักศึกษาค้นคว้า รู้จักแก้ปัญหาและรู้จักสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองเป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการระดับสถานที่ด้วยผ้า สูงกว่าก่อนฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมคิด บางโม (2544, หน้า 14) เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมว่าเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการทำงานเฉพาะอย่างอาจจำแนกวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมได้ 4 ประการ คือ 1) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ 2) เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ 3) เพื่อเพิ่มพูนทักษะ และ 4) เพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุ่งลาวัลย์ รังสาสน์ (2549, หน้า 123-125) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนดาศิลป์ประชาสรรค์ พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 มีความรู้หลังการฝึกอบรม สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขจีรัตน์ นนทะภา (2551, หน้า 110-111) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง งานประดิษฐ์วัสดุจากเกล็ดปลา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง งานประดิษฐ์วัสดุจากเกล็ดปลา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

2.2 นักเรียนมีทักษะปฏิบัติการระดับสถานที่ด้วยผ้า อยู่ในระดับดีมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมมีใช้รูปแบบการสาธิตโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ และเรียนรู้จากเอกสารประกอบการฝึกอบรม วีดิทัศน์ และนักเรียนฝึกปฏิบัติจริงจนเกิดทักษะและมีความชำนาญ จึงทำให้ได้ผลงานการระดับสถานที่ที่สวยงาม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มาลินี จุฑะระพ (2539, หน้า 133) ที่ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการสอนทักษะไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ให้ความรู้ในการฝึกทักษะ เรื่องใดก็ตามผู้ฝึกจะต้องให้ความรู้ไว้ ทักษะที่จะฝึกนั้น มีขั้นตอนอย่างไร อาจใช้วิธีการบรรยาย สาธิต หรือให้ดูวีดิทัศน์ สไลด์ประกอบคำบรรยาย ขั้นที่ 2 ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติในการฝึกทักษะ จะต้องให้ทั้งความรู้ และให้ลงมือปฏิบัติจริงๆ เพื่อให้เกิดความถูกต้อง และยืนยันว่าปฏิบัติได้จริง และขั้นที่ 3 ให้ทดสอบความถูกต้องรวดเร็ว ในการฝึกปฏิบัติที่ดีจะต้องมีการทดสอบว่าทำได้ถูกต้องและรวดเร็วเพียงใด ผู้รับการฝึกทักษะมีความมั่นใจและสามารถปฏิบัติทักษะดังกล่าว ได้โดยอัตโนมัติหรือไม่เพียงใด ถ้ากระทำได้ดีครบทั้ง 3 ขั้นตอน ก็เป็นที่ยืนยันได้ว่าบุคคลเกิดทักษะขึ้นแล้ว และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุ่งลาวัลย์ รังสาสน์ (2549, หน้า 123-125)

ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าวสำหรับนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนดาศิลป์ประชาสรรค์ พบว่า นักเรียนมีทักษะปฏิบัติการทำเครื่องประดับจากกะลามะพร้าวได้ในระดับมาก และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วราภรณ์ แก้วสีขาว (2550, หน้า 85-88) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้กระดาษสาชุปน้ำ ยางพารา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดโบราณสถิต จังหวัดนราธิวาส ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนผ่านเกณฑ์ในระดับดีมาก

2.3 นักเรียนมีเจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรม การประดับสถานที่ด้วยผ้า สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ตรงตามความต้องการของนักเรียน การจัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติ เน้นการทำงานร่วมกับผู้อื่น การเรียนรู้จากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจถึงวิธีการปฏิบัติการประดับสถานที่ด้วยผ้า และสามารถปฏิบัติตกแต่งสถานที่ด้วยผ้าได้อย่างสวยงาม เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติในเชิงบวกต่อหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชาญชัย อาจิณสมมาตร (2548, หน้า 23 – 24) ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประโยชน์ของการฝึกอบรมมี 6 ประการ คือ 1) ลดเวลาเรียนรู้ 2) ปรับปรุงการปฏิบัติงาน 3) การสร้างเจตคติ 4) ช่วยเหลือการแก้ปัญหาการปฏิบัติงาน 5) สนองความต้องการผู้เรียน 6) เป็นประโยชน์กับตัวผู้เรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สง่า แดงวงษ์ (2552, หน้า 139-143) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่มสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนตามหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่มโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของชัยรัตน์ แดงวงษ์ (2552, หน้า 111-115) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรสานพัดด้ามจิวจากผิวไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนตามหลักสูตรสานพัดด้ามจิวจากผิวไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดับสถานที่ด้วยผ้า สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1. นอกจากใช้การสาธิตโดยวิทยากรแล้ว ครูผู้สอนจะต้องคอยตรวจสอบและชี้แนะนักเรียนจนกว่าจะทำได้ถูกต้อง และต้องมีการสรุปท้ายกิจกรรม เพื่อให้ นักเรียนสามารถจดจำเพื่อนำไปปฏิบัติได้ดีขึ้น

2. การใช้เทคนิควิธีถ่ายทอดความรู้ในขณะฝึกอบรม ต้องมีการสร้างบรรยากาศในการฝึกอบรมให้เป็นกันเอง มีการเสริมแรงให้กำลังใจ เพื่อให้นักเรียนกล้าคิด กล้าปฏิบัติอย่างมั่นใจ

3. ในระหว่างปฏิบัติกิจกรรม ผู้สอนควรปล่อยให้ นักเรียนได้คิดแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตัวเองกับเพื่อนๆ ในกลุ่ม เน้นให้นักเรียนปฏิบัติงานด้วยความสามัคคี มีน้ำใจช่วยเหลือกัน และมีความอดทนในการทำงาน

4. ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น และซักถามครูและวิทยากรในเรื่องที่ตนเองยังไม่เข้าใจ

5. ในการปฏิบัติการผูกผ้ากับสถานที่ ครูควรคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสำคัญ
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การประดับสถานที่ด้วยผ้า ที่จัดทำขึ้นไปใช้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ

2. ควรพัฒนาหลักสูตร เรื่อง การประดับสถานที่ด้วยผ้า ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

3. ควรพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ที่มีในชุมชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และเพื่อสร้างองค์ความรู้ให้กับนักเรียน และโรงเรียนในชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการนำองค์ความรู้ไปประกอบอาชีพได้

4. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรท้องถิ่น ที่หลากหลายและเหมาะสมกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่น